

J. I. M.

ŽIARLIVEC

inimă

asta so albă

ziarlivec so

J. I. M.

ŽIARLIVEC

intimstory

cesta do hĺbín žiarlivej duše

Vydané nákladom vlastným, bez jazykovej úpravy.

November 2016

Počet výtlačkov: 250

Tlač: PRINTON s.r.o., Školská 668, 093 02 Vranov nad Topľou, www.printon.sk

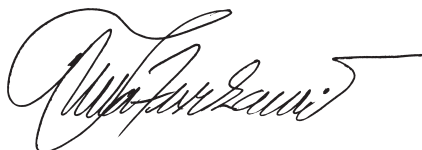
ISBN 978-80-972510-3-1

9 788097 251031

**PATOLOGICKÁ ŽIARLIVOSŤ
JE SKRYTÁ PARANOIDNÁ CHOROBA
VYVOLÁVAJÚCA CHOROBNÚ
ZÁVISLOSŤ ČLOVEKA,
KTORÝ BOL POZBAVENÝ ROZUMU,
LOGIKY A SVEDOMIA NA ČLOVEKU,
KTORÉHO CHCE ŽIARLIVÝ ČLOVEK
OVLÁDAŤ - ZÁKERNÁ CHOROBA,
KTORÁ SA DÁ TLMIŤ
ALE NIKDY SA NEDÁ CELKOM
VYLIEČIŤ**

J. I. M.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'J. I. M.', written in a cursive style.

Autor: Ivan Maturkanič. Rusín, žijúci na Východnom Slovensku, píšuci v slovenskom jazyku pod pseudonymom „J. I. M.“. Povoláním právnik špecializujúci sa na právo upravujúce vzťahy spojené s pôdou a všetkým, čo s ňou súvisí. Milovník prírody, hlbajúci nad zákonitosťami prírodných javov a poslaním človeka v lone prírody. Jeho koníčkom je skúmanie schopností a rozdielností ľudí, vidieť navonok neviditeľné a poznávať ťažko poznateľné. Je zástancom pozitívneho chápania sveta, vyznávajúci zákonitosti prírodných javov, tradičné hodnoty ľudskej spoločnosti a psychologické pochopenie spoločenských interakcií.

Vydavateľ

Človek môže mať v živote veľa šťastných dní, lenže do pamäti sa hlboko vryjú len niektoré. Myslel som si, že takýmto dňom bude aj ten, v ktorom som sa autom vracal zo súdnych pojednávaní na odvolacom súde späť do svojej advokátskej kancelárie v okresnom meste. V ten deň som zastupoval klientov v troch odvolacích konaniach, a čuduj sa svete, vo všetkých troch som bol úspešný, čo sa mi len málokedy stávalo. Zvlášť veľkú radosť a uspokojenie som pociťoval z úspechu v súdnom konaní, v ktorom sa „zazobaní“ príbuzní pokúšali obrať dvoch starkých o hodný kus zeme v zastavanej časti obce len na základe zhodných mien predkov. Starkým pritom hrozilo vysťahovanie z ich rodinného domu, pretože prístupová cesta k domu viedla práve cez sporné pozemky.

Sedel som v aute v pololežatej polohe a pred očami som okrem cesty mal aj slzy dojatia starkej z oného súdneho sporu, keď sudca vyriekol slova: „Súd žalobu zamietá...“ Znamenalo to, že už budú mať pokoj a nebudú sa musieť strachovať, že im príbuzní uchmatnú poctivo nadobudnutý majetok.

Mal som dobrý pocit, ku ktorému prispelo aj počasie oného slnečného letného odpoľudnia. Ľavú ruku som mal opretú o dvere auta so stiahnutým oknom, ktorým do auta prúdil príjemný letný vánok a ovieval mi hlavu opretú o sedadlo. Dvomi prstami som mierne pohyboval volantom auta vyrovnávajúc smer jazdy auta v pravom jazdnom pruhu. Nikam som sa nenáhlil. Bol piatok odpoľudnia a predo mnou bol víkend, v čase ktorého som mal naplánovaný pobyt s rodinou na chalupe. Cítil som sa maximálne spokojne až blažene. Privretými očami som lenivým pohľadom sledoval cestu a zároveň som vrhal kradmé pohľady na okolitú prírodu. Moja myseľ registrovala okolité lány obilia vlniace sa v letnom vánku, akoby sa klásky obilia snažili odovzdávať akýsi neznámy odkaz svojmu susedovi a narovňavajúc sa zároveň preberať odkaz od druhého suseda v smere proti vánku. Zlatistá farba zrejúceho obilia pripomínala prenikavú žiaru slnka na oblohe a splynutie jeho žiarivého tepla s kláskami plnými chleba. Obrazy krajiny sa popri ceste menili v závislosti od rýchlosti auta, v ktorom som sa pomaly vliekol po známej ceste smerom k domovu. Veľa áut ma obiehalo a niektorí ponáhľajúci sa vodiči si neodpustili zvukové signály dávajúc mi na známosť, že je piatok a oni sa náhlia kamsi za svojím cieľom, a ja ich pritom pomalou jazdou zdržiavam.

Neprekážali mi ich zvukové signály ani ich nadávky. Bol som v oné popoludnie imúnny voči všetkým negatívnym prejavom a vplyvom. Moja spokojnosť bola natoľko neotrasiteľná, že sotva by ma dokázalo niečo rozladiť.

Reagujúc na trúbenie aut a zvuky cestnej premávky sa moja myseľ preládila zo snenia do reality a v mysli sa objavili obrazy budúcich nevyhnutných úkonov po príchode do cieľa. Na to popoludnie som nemal dohodnuté žiadne stretnutie, takže som mal v úmysle zaniest spisy do kancelárie, bežne prezrieť korešpondenciu a odfrčať domov.

Ale to by v tom bol čert, keby neplatili „Murphyho zákony“, najmä ten jeden, vari najznámejší: „Čo sa môže popsuť, to sa popsuje!“ A tak sa popsulo aj moje, vari najkrajšie letné pracovné popoludnie.

V aute zazvonil telefón. Bol to dobrý pomocník ale zlý pán. V tú chvíľu som lutoval, že som si ho zaobstaral. Bol to síce dobrý prostredník, pokiaľ som sa ja chcel dovolať ale zlý v prípade ako bol tento.

Pozrel som sa na telefón medzi sedadlami a sprvoti som mal v úmysle nedvíhať ho. Ale obava, že moja pracovníčka má pre mňa dôležitý odkaz, alebo sa chce vypýtať skôr domov, som ten telefón dvíhol k uchu a stroho vyriekol: „Prosím?!“ To slovo znelo ako výkrik a vyjadrovalo všeličo možné len nie účtivosť. Ale presne vyjadrovalo moju vtedajšiu už zmenenú náladu. Bol som z toho vyrušený rozladený a nepríjemný. Moje „prosím?!“ muselo znieť ozaj protivne, keď na strane volajúceho sa najprv chvíľu rozhostilo ticho a až po chvíli sa zo slúchadla ozvalo nesmelé oslovenie: „Pán doktor...?“

„Áno,“ odvrkol som a sprvoti som nespoznal mužský hlas volajúceho.

„Tu je...“, skôr zamrmlal než jasne vyslovil svoje meno hlboký mužský hlas, za ktorým nasledovala prosba. „Pán doktor, pomôžte!“, skôr vychrlil chrapľavým hlasom, než aby vyriekol to oslovenie a prosbu normálnym hlasom.

Po týchto slovách som aj podľa zmeneného hlasu spoznal kto volá. Ale takého s tak zmeneným hlasom som ho nepoznal. Zároveň som vycítil, že sa niečo deje. Bol to dobrý klient. Ale aj tak som ho chcel odmietnuť, že nemám čas, že stačí keď príde za mnou po víkendy do kancelárie, a že je piatok popoludnia, a že... Ale neurobil som to. Čosi v jeho hlase mi signalizovalo, že tento schopný, inteligentný, bohatý podnikateľ má naozajstné problémy. A tak som zmierlivým hlasom povedal: „Dobré, počkajte ma pri kancelárii, o pol hodiny som tam.“

Ale to som v tom čase ešte nevedel, v akom stave a v akej situácii sa nachádza tento môj klient.

Už som chcel položiť telefón a ukončiť rozhovor, keď som z mobilu smerujúceho k sedadlu začul akoby z diaľky: „...ja nie som v meste a ani nemôžem prísť k vašej kancelárii..., a rozprával čosi o chalupe o „prúsere“, o neriešiteľnej situácii...“, kým som ho nepreerušil strohým výrokom: „Počkajte!“

Zastavil som auto na krajnici, vypol som motor a začal som mu do telefónu klásť otázky.

Z jeho odpovedí vyplynulo, že sa dopustil niečoho hrozného, o čom nemôže do telefónu rozprávať, ani ma nemôže počkať pred kanceláriou, lebo sa musel uchýliť na odľahlé miesto, aby sa spolu so mnou pripravil na znášanie dôsledkov svojho činu.

V prvom rade som ho upozornil na to, že pokiaľ sa dopustil protiprávneho konania, tak je povinný to oznámiť orgánom činným v trestnom konaní, a ja ho pritom môžem zastupovať a poskytnúť mu právnu pomoc.

„Nie, to nemôžem urobiť, kým sa s vami neporozprávam a nevysvetlím vám všetko do detailov“, znel jeho kategorický hlas v telefóne, nepripúšťajúci akékoľvek iné riešenie.

Na chvíľu som sa odmlčal. Mozgové závitky mi pritom pracovali ďaleko nad sto percent. Nemohol som si v žiadnom prípade dovoliť napomáhať utajovaniu protiprávneho konania, či sa dokonca stať spolupáchateľom činu, o ktorom som doposiaľ nič nevedel. Ale bolo zrejme, že sa môj hlasno fučiaci klient na druhom konci nášho telefonického spojenia, len tak ľahko nevzdá svojho zámeru, zveriť svoje tajomstvo do môjho právnického vedomia.

Po chvíľke premýšľania som stroho povedal do telefónu: „Dobre, môžeme sa stretnúť. Ale upozorňujem vás, že v prípade zistenia vášho protiprávneho konania budem prvý, kto takéto konanie oznámi polícii alebo prokurátorovi!“

Skoro zakričal, než vyriekol do telefónu: „Ďakujem, ďakujem, ďakujem, čakám vás...“, a skončil hovor. V slúchadle sa mi ozval vyzváňací tón vyžadujúci zadanie volaného čísla. Posadil som sa za volant auta, naštartoval, bezmyšlienkovite zaradil rýchlosť, a pohlol som sa autom smerom k domovu.

Mysľou mi vírili mnohé myšlienky, najmä o zmarených plánoch na víkend, o vrtkavosti šťastený, o nepoznaných zákonitostiach a o mnohých ďalších veciach. Bol som z tej zmeny situácie rozladený a vôbec som logicky neuvažoval. Spamätal som sa až pri náhodnom pohľade na tachometer auta, ktorý ukazoval rýchlosť ďaleko nad sto. Prudko som stlačil brzdový pedál o znížil tak rýchlosť pod stovku.

Rozmýšľal som nad tým, ako sa mohol zmeniť muž, ktorého som poznal dlhé roky ako vyrovnaného inteligentného človeka, úspešného podnikateľa a kvalitného odborníka vo svojom fachu. Väčšinou pri našich stretnutiach a rôznych rokovaní pôsobil vyrovnané s kultivovaným správaním a prirodzenou autoritou. Nikdy doposiaľ som na ňom nevidel, aby sa rozčúľil alebo bol sklamaný z neúspechu, aj keď ho to vo viacerých kauzách stálo nemalo peňazí. Bol akoby

stelesnený pokoj, vopred zmierený s každým neduhom, akoby mal rovnaký meter pre znášanie úspechov ako aj neúspechov. Nikdy neposudzoval konanie iných a málokoho v živote pochválil. Na moje zvedavé otázky o dobrých veciach a dobrých skutkoch odpovedal vždy, akoby mal odpovede premyslene a vopred vedel, že mu ich položím: Vrazil: „Dobré veci a dobré skutky sa chvália sami. A vždy sa mám na pozore pred tými, ktorí ma chvália. Lebo každý, kto ma chváli má akýsi skrytý zámer, ktorý nepoznám. A pred nepoznaným sa má mať človek na pozore. Veď ktože ma lepšie pozná ako sa poznám ja sám! Tak načo ma chváliť? Človek dosiahne v živote iba to, čo je v jeho silách a čo mu okolnosti a iní ľudia dovoľia! Tak aké chvály? Človek buď na to má a dosiahne to, alebo to vzdá, a spravidla potom narieka“.

Mysľou mi počas cesty blúdili podobné myšlienky vyvolávajúce mnohé otázky. Ako je možné, že takýto vyrovnaný človek s vedomím popretkávaným životnými zásadami a múdrosťami sa zrazu ocitne na akejsi križovatke, a nevie ako ďalej?

S myslou zameranou na takéto myšlienky som si spočiatku ani neuvedomil, že vlastne aj ja sám neviem kam práve idem. Že do kancelárie, to som vedel, ale kam potom? Na myseľ mi prišiel záver nášho telefonického rozhovoru s jeho poslednými slovami: „...čakám vás“. Ale v tom rozrušení mi zabudol povedať, že kde ma čaká, keďže ma pred kanceláriou, pre akési mne neznáme dôvody, čakať nemohol. Našťastie sa spamätal, lebo moju meditáciu o tomto probléme prerušilo opätovné zvonenie telefónu. Keď som priložil slúchadlo k uchu počul som jeho vzrušený hlas do nekonečna sa ospravedľujúci za vyrušovanie v piatok odpolednia a za unúvanie vôbec, a že sa mi zato bohato odmení, keď mu pomôžem, a že to, a že ono..., kým som jeho tirády neprerušil strohými slovami: „Radšej mi povedzte kde vás nájdem?!“ Jeho slova, ktorými odpovedal na moju otázku, zneli akosi tajomne. Povedal: „Jáj pán doktor ja som dosť ďaleko od vás. To vy sám nenájdete. Ja vás počkám na hlavnej ceste za... a potom pôjdeme spolu na tvar miesta, kde sa budeme môcť nerušene porozprávať“. Nevedel som v tú chvíľu na to správne reagovať, a tak som len povedal „Dobre!“ a rozhovor som bez pozdravu ukončil.

Keď som dorazil do kancelárie, bola tam už iba upratovačka, a tak som si letmo prezrel korešpondenciu a zavolať domov, že mám ešte prácu. Zo skrine som si zobral diktafón a odfrčal som na stretnutie s klientom na také miesto, kam by som podľa neho sám netrafil.

A tak aj bolo.

Čakal ma podľa dohody na hlavnej ceste prvej triedy. Ani nevystúpil z auta, len mi cez otvorené okno svojho auta kývol ľavou rukou, aby som ho nasledoval. Po odbočení z hlavnej cesty sme cestou druhej triedy prešli pár obci, až sme nakoniec prechádzali úzkou miestnou komunikáciou v akejsi mne neznámej osade. Myslel som si, že to je koniec cesty, a tak som spomalil. Lenže auto predomnou sa rútilo ďalej a v tej najneprihodnejšej chvíli, keď som ho už dostihol prudko odbočilo doprava na ešte užšiu poľnú alebo skôr lesnú cestu. Musel som cúvnuť, lebo som nestihol pribrzdiť a bez rizika odbočiť za jeho autom. Pomaly som zišiel na odbočku v predstave, že schádzam na poľnú štrkovú cestu. Na moje prekvapenie som sa ocitol na perfektnom asfalte, aj keď jeho šírka sotva stačila na prejazd jedného auta. Prechádzali sme perfektnou lesnou alejou, v ktorej košaté stromy v ono už neskoré popoludnie vytvárali príjemný chládok. Po viacerých kilometroch sa zrazu stromy akoby rozostúpili a predomnou sa ukázala nádherná panoráma s prekrásnym údolím a okolitými vrchmi, ktoré lemovali celé údolie a vytvárali tak ochranu pred vetrami.

Len čo som sa spamätal z nemého úžasu nad krásou údolia, otvoril sa predomnou ešte úžasnejší pohľad na prekrásnu stavbu, ktorú som v prvej chvíli ani nevedel pomenovať. Ale to napravil môj sprievodca, keď sme vystúpili z áut pred touto honosnou a prekrásnou stavbou, ktorej strechu lemovalo množstvo veží a vežičiek dodávajúc stavbe akýsi tajomný, akoby staroveký odkaz, umelecký sa prelínajúci s moderným vzhľadom zvyšku stavby.

Len ťažko som vedel zakryť nemý úžas nad krásou údolia zaliateho letným slnkom, z ktorého už západnú časť zakrývali tieň vrchov spôsobené zapadajúcim slnkom, ktoré pomaly sadalo za obzor. Bolo to čosi úžasné. A ja, ktorý som dovtedy mal zlosť na zbabraný deň aj celý víkend som zrazu pookrial a prižmúrenými očami som sa nevedel vynadívať na toľkú krásu. Môj klient ma chvíľu nechal kochať sa tou krásou a akoby bez záujmu o mňa kráčať perfektne upravenou cestičkou so záľahou kvetov po jej bokoch smerom k stavbe, ktorej som nemohol prísť na meno. Počujúc kroky za mojím chrbtom som sa obrátil a vybral som sa tiež smerom k domu. Pohľad mi v tú chvíľu padol na vrchol strechy, kde sa nenápadne a predsa výrazne skvel nápis: „Nádej“. Až ma to v chôdzi zastavilo. Bolo to ďalšie prekvapenie vyvolávajúce množstvo otázok. Prečo nádej? Kto sa pri stavbe tejto stavby nádejal a v čo dúfal? Komu bola nádejou? Ale to som sa mal dozvedieť až omnoho neskôr.

Keď som bol užasnúť nad údolím a vonkajším pohľadom na stavbu, tak to nebolo nič proti tomu, ako som doslova s vyvalenými očami a otvorenými

ústami hľadel na rozloženie jednotlivých vnútorných priestorov a celkový interiér.

Zvonku sa stavba videla tak akurát, ale vnútro pôsobilo rozľahlosťou priestorov v ktorých sa človek priam strácal, a predsa sa cítil útulne. Architekti tu urobili kus nádhernej práce, ktorej popis by vydal na samostatnú odbornú prácu.

Moje obdivovanie prerušil klient, ktorý ma sem bohvie prečo zaviedol. Takým normálnym hlasom povedal: „Nech sa páči, pán doktor, poďte ďalej“. A zaviedol ma do útulnej miestnosti s kozubom a vystlanými kožušinami od výmyslu sveta na lesknúcej sa podlahe. Bolo v nej všetko pohodlie, aké si len človek môže predstaviť.

„V budove okrem nás niet nikoho, a tak sa tu môžeme nerušene porozprávať,“ vyriekol zmierlivým hlasom a bez prestávky pokračoval, „ale najprv sa môžete zložiť v niektorej hostovskej izbe na poschodí“. Začudovane som sa naňho pozrel, lebo som vôbec nebol prichystaný na dlhší pobyt a nemal so okrem zubnej kefky, ktorú nosím stále v taške žiadne iné potreby.

Vidiac môj začudovaný pohľad, akoby samozrejme prehodil: „Len choďte a vyberte si izbu!“

Aj som si vybral. Bol to vlastne apartmán pozostávajúci z troch častí a jednej perfektnej kúpeľne, vlastne celej sociálnej časti, vrátane vírivých a masážnych strekov, mini sauny a ostatných výmyslov. Pyžama, košele, uteráky, osušky, župany, domáce úbory, preplnené chladničky, mrazničky, moderná kuchynka so zásobami, hoci aj na mesiac, to všetko tvorilo akoby samozrejmu výbavu oných luxusných veľmi vkusne a dômyselne zariadených priestorov. Moje prekvapenie vrcholilo.

Až ležiac vo vani som mal času stráviť dojmy a popremýšľať o vzniknutej situácii, do ktorej som sa práve dostal. Z obyčajného neplánovaného stretnutia za účelom poskytnutia právnej rady, sa zrazu stal dlhodobejší pobyt na neznámom mieste, a doposiaľ aj za neznámym účelom. Aj napriek hrejivému pocitu teplej vody vo vani s vonnými soľami, som vôbec nemal hrejivý pocit vo svojom vedomí. Cítil som sa ako školáčik, ktorý sa nechal dobehnúť. Bez bližšieho rozboru situácie, majúc na zreteli len poskytnutie pomoci človeku v núdzi, som sa ja, starý kozák, nechal zmanipulovať na neznáme miesto, za účelom splnenia neznámej úlohy. To svedčilo v prvom rade o vyspelosti môjho hostiteľa v oblasti manipulácie s ľuďmi, ale aj o mojej prílišnej snahe pomáhať. Takáto deformácia mať v prvom rade na pamäti pomáhať klientom a až následne

hodnotiť situáciu, je povahovou črtou mnohých právnikov. A táto črta sa práve potvrdzovala aj u mňa.

Tak nech sa rýchlo dozviem čosi viac, pomyslel som si, a rezko som vyskočil z vane!

Obliekol som si domáci úbor voňajúci kamilkou a pobral sa dole za svojim hosťiteľom.

Sedel pri otvorenom okne nasmerovanom na terasu a díval sa na západ slnka. Ani sa nepohol, keď som si sadol vedľa neho do pohodlného kresla. Nechal ma nasať atmosféru tohto nádherného letného podvečera a naladiť sa na rovnakú vlnu vnímania okolia, v akej sa pripravoval na náš rozhovor. Vôbec pritom nevyzeral ako človek, ktorý sa nad niečím trápi. Dokonca sa mi zdalo, že na jeho perách bol znateľný jemný úsmev.

Hodnú chvíľu sme ešte mlčky sedeli a vychutnávali si atmosféru letného podvečera v malebnom lone okolitej prírody až do chvíle, keď môj hosťiteľ zrazu vstal z kresla a letmo prehodil: „Podme sa navečerať!“

V perfektne zariadenej kuchyni rozvoniavalo pečené mäso a iné dobroty. Porcie jahňaciny, telaciny, bravčoviny, rôznych druhov zeleniny, dresingov, kaviáru a iných dobrôt tvorili vhodný doplnok už tak príjemnej atmosféry podvečera. A kvalitné polosuché víno po večeri poslúžilo ako vhodné premostenie na navodenie prijateľnej atmosféry pre začatie nášho rozhovoru.

Usalašili sme sa na pohodlné pohovky a mlčky sme pozerali cez presklenú terasu na farebný obzor, nad ktorým sa jagalo zapadajúce slnko. Ani jednému z nás sa po dobrom jedle nechcelo do rozhovoru. Zaklonil som hlavu cez okraj pohovky a privrel som viečka, akoby som mal chuť si zdriemnuť. A pravdu povediac som k tomu nemal ďaleko.

V tú chvíľu sa môj hosťiteľ rozhovoril ráznym hlasom, akoby sa bál, že mu tam zaspím. Najprv sa hodnú chvíľu ospravedlňoval za celú túto situáciu a odôvodňoval svoje nie celkom logické počínanie. Jeho siahodlhé vysvetľovanie a ospravedlňovanie som rázne, až skoro neslušne, prerušil slovami:

„Podme radšej k veci!“

Zrazil sa, a chvíľu premýšľal, akoby hľadal niť práve prerušeného toku vlastných myšlienok. Potom pokračoval, tváriac sa, že nepočul, čo som práve povedal. Jeho slová zneli, akoby čítal z pripraveného referátu:

„Pán doktor, viem, že ste zvedavý na to, čoho som sa dopustil a čo od vás v túto chvíľu požadujem. Lenže vec sa má tak, že pochopiť celé moje konanie a všetky úskalia tak, aby sa dali z toho urobiť závery a nájsť východiská je možné len ak spoznáte všetko to, čo viem a cítim ja sám.

„V prvom rade musíte vedieť, že som vážne chorý človek,“ pokračoval, „ale samostatnú diagnózu označujúcu moju chorobu v zozname diagnóz podľa medzinárodnej klasifikácie chorôb nenájdete. Nenájdete, a to aj napriek tomu, že táto choroba je v spoločenských interakciách veľmi rozšírená. Možno ju zaradiť len do skupiny paranoidných porúch osobnosti – F60. 0 Pri jej popise zájdem ešte ďalej. Nielenže táto choroba nemá samostatnú diagnózu, či samostatný kód, ale nemá ani samostatnú jednoznačnú definíciu, ktorá by vyjadrovala všetky jej súčasti, t. j. príčiny vzniku, diagnostiku, jej priebeh, možnosti liečby a možné dôsledky. Je to jednoducho pliaga, ktorá človeka postihne, ovláda ho, ničí ho, a zároveň rúca všetky jeho vzťahy vôkol neho!“

To všetko môj hosť vychrlil zo seba skoro jedným dychom. V tú chvíľu sa mu nedalo neveriť. Pôbil ako profesor, ktorý prednáša látku, ktorú perfektne ovláda, a o pravdivosti svojich tvrdení nemá absolútne žiadne pochybnosti. Ale v mojej tvári zbadal náznak pochybnosti a zaregistroval spýtavý pohľad. A opäť mu bolo všetko jasné. Čítal z mojej tváre ako z knihy a pokračoval v prednáške.

„Z vášho pohľadu a výrazu tváre vidím, že očakávate už len pomenovanie mojej nemoci a popisu, ako pôsobí a aké vyvoláva dôsledky. Lenže to nie je také jednoduché,“ pokračoval bez prerušenia a zadíval sa smerom ponad moju hlavu, akoby hľadal zdroj ďalších informácií. Po chvíli vstal z pohovky a začal sa prechádzať po miestnosti. Popri tom neustále rozprával zahĺbený do vlastných myšlienok a niektoré vyjadrené myšlienky sprevádzal posunkami rúk, akoby ich klincami pribíjal k imaginárnej podložke. Presviedčal ma, aby som bol trpezlivý a nerobil pritom z jeho myšlienok predčasné závery a neustále sa zložitými vetami vyjadroval o svojej chorobe a o tom, aké je to všetko zložité a voči nemu nespravodlivé. Svoj myšlienkový pochod zavŕšil tým, že si sadol oproti mne na operadlo pohovky, chytil moje dlane do svojich pestovaných rúk, zadíval sa mi priamo do tváre a prosebným hlasom vyriekol prosbu: „Pán doktor! Poznáme sa už pár rokov a čosi sme spolu už preskákali. Verím vám a predpokladám, že dôverujete aj vy mne. Spolieham sa na váš úsudok a právnické schopnosti a verím, že mi pomôžete. Ale na to, aby ste si mohli vytvoriť objektívny úsudok a pomôcť mi, potrebujete poznať celú pravdu o tom, čo sa stalo, ale najmä, prečo sa to stalo tak, ako sa to stalo. Lebo, čo sa stalo, už sa neodstane!“

Po týchto slovách pustil moje dlane zo zovretia, postavil sa pred veľkú sklenenú stenu oddeľujúcu miestnosť od veľkej terasy, oprel sa oboma rukami o sklo, sklonil hlavu k zemi a smutným hlasom pokračoval vo vysvetľovaní zložitosti

situácie, do ktorej sa dostal. Jeho slova zneli ako meditácia nad imaginárnym problémom, z ktorej som vyrozumel len toľko, že celú jeho tortúru môžem pochopiť iba vtedy, keď trpezlivo vypočujem jeho spoveď a nebudem ho počas nej prerušovať. Lebo poznanie je vraj základom každého úsudku, a každý záver bez dôsledného poznania je popretkávaný prvkami nedokonalosti... a že to..., a že ono..., a že...“

V priebehu desiatich minút vychrlil zo seba množstvo takýchto a podobných myšlienok a záverov. Rukami sa pritom i naďalej opieral o sklenenú výplň steny oddeľujúcej miestnosť, v ktorej sme sa zdržiavali od terasy, a pri každom závere vyjadrovanej myšlienky jemne udieral hlavou o sklo, akoby chcel zvýrazniť opodstatnenosť a pravdivosť hovoreného. Vyzeral pritom ako kajúcnik, ktorý hľadá ospravedlnenie alebo spásu a odpustenie.

Neprerušoval som ho a neozval som sa, kým sám neprestal rozprávať.

Keď skončil svoje meditácie pri okne, otočil sa smerom ku mne a hľadal v mojej tvári odpoveď na otázku, či som v obraze, či som pochopil podstatu a či som mu porozumel.

Nebol som v obraze. A skoro vôbec som mu nerozumel. Gestami som to dal patrične najavo Pokrčil som ramenami a rozhodil rukami, čo nemohlo znamenať nič viac, než to, že som mu nerozumel.

„Tak dobre!“ povedal a odbehol z miestnosti.

Po chvíli sa vrátil a vliekol za sebou statív, na ktorom bola pripevnená kamera. Postavil statív na zem a kameru nasmeroval k pohovke, v ktorej predtým sedel. Bolo mi jasné, že chce nahrávať a nasnímať všetko, čo povie.

Musel som pritom vyzeráť ako školáčik, ktorý sleduje chemický pokus s neznámymi chemikáliami. Môj hosťiteľ sa pritom asi dobré zabával, lebo okolo úst mu ihral potuteľný úsmev a očka mal šibalský privreté.

Keď pozapájal káble do zásuviek, sadol si na pohovku, nasmeroval kameru do správnej polohy a skoro slávnostne predniesol: „Tak a môžeme začať!“

Nesúhlasil som s jeho názorom a tváril som sa ako nezúčastnený divák na nudnom predstavení. Mal som chuť vstať a odísť preč. Pripadalo mi to celé ako nechutné divadlo s nevyspytateľným záverom slabo zrežírovaného scenára. Ale neurobil som nič. Hľadel som akoby do prázdna a nevedomky som pritom pokyvoval hlavou zboka nabok, čo môj spolu sediaci považoval za znak nesúhlasu s jeho konaním, a tak prevzal ešte väčšiu iniciatívu tým, že pustil na „špacír“ svoj dar reči. A že to bol ozaj dar reči, na to môžete vziať jed. Začal rozprávať s takým zaujatím a takým množstvom slov vyrieknutých za minútu, akoby si mal tým zachrániť život pred neznámym nebezpečenstvom. A podľa

neho to aj nebezpečenstvo bolo. On sám to nazval nebezpečenstvom na hrane života a smrti.

A tak som sa ja, nehodný, dozvedel v onen deň aj v nasledujúce dni a noci tohto víkendu množstvo informácií, príbehov a udalosti, ktoré boli na príčine vzniku jednej ťažkej choroby spôsobujúcej nejednému človeku nevídané utrpenie a doslova galejnicky život.

Choroba, o ktorej mi môj hosťiteľ rozprával uňho prichádzala pomaly a nenápadne už od samého detstva, rástla a bujnela v mladosti, zmáhala ho v dospelosti až vyústila do neovládateľných a nekontrolovateľných činov a dôsledkov. Od mladosti až do zrelého veku sa nenápadne prikrádala a postupne ovládla celé telo a nahľodanú myseľ.

Môj hosťiteľ mal pravdu v tom, že nemôžem túto chorobu a jej dôsledky spoznať, kým nespoznám všetky detaily a podmienky jej vzniku, jej priebehu a vyvrcholenia do zničujúcich dôsledkov. Ale to som pochopil až oveľa neskôr. Bola to choroba, ktorú na človeku len málokto mohol zbadáť, alebo postrehnúť. O to bola zákernejšou a zhubnejšou.

Od prvých zaujatých slov môjho hosťiteľa, ktoré nahrával nainštalovanou kamerou, „vraj, aby bolo možné sa k niektorým detailom vrátiť a celú spoveď zachovať ako korpus delicti pre potreby spravodlivého hodnotenia jeho skutkov,“ som len bedlivo počúval, málo som ho prerušoval, ale poctivo som si pritom robil poznámky. A veru bolo čo počúvať.

Toto celé divadlo bolo príčinou nielen narušenia môjho navonok šťastného letného odpoľudnia, ale aj narušenia môjho ďalšieho pracovného týždňa a ďalších veľa dní a týždňov, počas ktorých som jeho príbeh o vplyve neznámej choroby na jeho život spracovával a snažil sa nájsť odpovede na mnohé a mnohé otázky, ktoré z jeho rozprávania a dokazovania vznikali, ako akési memento tajomne sa vznášajúce nad jeho životom a životmi mnohých a mnohých ďalších ľudí. Strávil som počúvaním jeho príbehu celý víkend.

Nuž, prenese sa spolu do čias mladosti aj do čias mužného veku tohto človeka a čujme, ako to všetko videl on sám, ako cítil, vnímal, pozoroval, ale najmä, ako žil, pracoval, prijímal porážky, slávil víťazstvá, chorľavel a vyrovnával sa s peripetiami života a s pligou, ktorá ho sprevádzala životom ako jeho verná ale nemilá družka.

Tu sú jeho slova poskladané do viet, ktoré nám môžu pomôcť posúdiť, pochopiť, a tým odvážnejším pomôžu aj k odsúdeniu a zavrhnutiu mnohých skutkov jednotlivých aktérov.

Sploditeľov, čas ani miesto narodenia si človek nevyberá.

Týmito slovami začal môj klient rozprávanie o svojej chorobe, a po hlbokom nádychu pokračoval.

Nesmierna je radosť rodičov nad kolískou prvorodeného dieťaťa, ktorú prevyšuje len radosť otca, keď tým prvorodeným je syn. Asi taká bola aj radosť môjho otca, keď som sa narodil. Otec mal vraj nesmiernu radosť, aj keď som nebol pekným novorodenciakom a mojím narodením sa mu skrížili životné plány. Hlavu som vraj mal nezvyčajne veľkú, vyzerala ako bez vlasov, nôžky chudé s veľkými chodidlami a neustále som bol zarevaný. Vlasy sa neskôr ukázali ako blond, po mame. Taká bola prvá informácia, ktorú som dostal od svojich príbuzných o svojom narodení. No, nebolo sa čím chváliť! Prietrž takýmto rečiam, vraj urobila moja starká, mamina mama, ktorá bez mihnutia oka prehlásila „on sa vytrie!“, akože opeknie. A bolo po rečiach o mojej telesnej (nie) kráse.

Moji sploditelia za výdatnej pomoci starkej mi, ktovie prečo, dali meno Alexander. Čo ich k takémuto kroku inšpirovalo, to sa môžem len domýšľať. Nikdy som sa ich na to nespýtal. Môžem sa iba domnievať, že inšpirujúcimi subjektmi mohli byť slávni nositelia tohto mena, napr.: Alexander Dumas – to by som tipoval na mamin návrh môjho mena; Alexander Veľký – dobyvateľ (meno gréckeho pôvodu v pôvodnom význame „obranca mužov, bojovník“), čo mohlo ovplyvniť môjho otca pri výbere mena pre prvorodeného syna. Ale mohli to byť aj iní nositelia tohto mena alebo aj iné dôvody či podnety. Jednoducho povedané volám sa Alexander Suk. Sukom bežne nazývame tvrdú uzlinu v dreve, alebo pozostatok konára na pni stromu, či jednoducho hrčou na hladkom kmeni stromu. Čas ukázal, že ešte aj to priezvisko, ktoré som si sám nevyberal, sedelo k mojej povahe. Úhľadný navonok, ale zauzlený až hrčovitý vo vnútri.

Babka mala pravdu. Vytrel som sa. Ale o tom až neskôr. Najprv podme k mojím sploditeľom. Používam toto, možno nie celkom spisovné a nepekné pomenovanie mojich rodičov preto, že som ho často v detstve počul v hádkach medzi našimi a to práve od uvedenej starkej, ktorá vždy týmito slovami mentovala mojich rodičov, keď podľa jej názoru zanedbávali moju správnu výchovu. Vravela: „Keď ste ho splodili, tak ho aj vychovávajúte!“

Narodil som sa v piatok dvadsiateho druhého septembra v tisíc deväťsto sedemdesiatom druhom roku v dedine blízko nevelkého mesta uprostred Európy. Zámerne som použil označenie miesta narodenia slovom uprostred, lebo na

stred Európy si vzhľadom k jej členitému územiu nárokuje viacero európskych štátov. Ja som sa narodil neďaleko stredu Európy v slovenskej časti bývalej ČSSR, ktorá v tom roku získala titul majstrov sveta v hokeji.

V roku môjho narodenia sa udialo viac významných udalostí. Najznámejšou z celosvetového hľadiska boli Olympijské hry v Mníchove, na ktorých len pár dní pred mojím narodením v utorok 5. septembra 1972 prenikla skupina ôsmich ozbrojených príslušníkov palestínskej teroristickej organizácie „Čierne september“ do areálu olympijskej dediny v Mníchove a zmocnila sa rukojemníkov – členov izraelskej olympijskej výpravy. Hry radosti a mieru sa premenili na jatky. Koniec akcie bol tragický – jedenásť mŕtvych rukojemníkov – nevinných športovcov, otcov rodín. Smutný rok narodenia, ktorého tento smutný prívlastok nevyvážili ani také udalosti ako bolo objavenie najväčšieho diamantu sveta (Hviezda Sierra Leone), pristanie Apolla 16 na Mesiaci, či rokovania o skončení bombardovania Severného Vietnamu Američanmi.

Dátumom narodenia som sa podľa astrológie mal zaradiť kdesi medzi znamenia panny a váh, takže som mal byť jemným, rozvážnym, realistickým mužom, ktorý stojí pevne nohami na zemi. Podľa čínskeho horoskopu ma rok narodenia zaradil do znamenia potkana (po čínsky nazývaný SHU). Podľa tohto znamenia som mal byť inteligentný, vtipný, šarmantný a na prvý dojem vyrovnaný a veselý. Mal som byť v živote veľmi aktívny, oplývať inteligenciou, v priebehu okamihu rozpoznávať svoje možnosti, vycítiť príležitosť, zhodnotiť situáciu a realizovať svoje vízie. Mal som byť ctižiadostivým a cieľavedomým jedincom, ktorému chýba trocha viac ohľaduplnosti voči iným. Piatkom vraj vládne Venuša, a tak som mal byť láskavý, krásny, milý, inteligentný, pokorný a spoločenský ale aj márnivý, samolúby a neporiadny.

V kraji, kde som sa narodil sa nik horoskopmi v čase môjho narodenia neriadil, a málokto sa nimi zaoberal. Takže som dlho nevedel, že akési horoskopy existujú. Môj rušný život potvrdil, že veľa z týchto predpovedí sa dajú v mojom živote celkom ľahko vypožorovať.

V čase mojej mladosti sa tradovalo, že v prímestských častiach, tzv. satelitoch, žijú vraj najhorší ľudia – ani mestskí ani dedinčania. Sú vraj takí, ktorí od svojich utiekli a k cudzím nedobehli. Moje skúsenosti boli však na míle vzdialené od takýchto názorov. K tomu musím poznamenať aj tú skutočnosť, že som sa narodil v tej východnejšej časti Európy, z ktorej nebolo ľahké vycestovať do zahraničia. V čase môjho narodenia ešte stál Berlínsky múr a Európa bola rozdelená na dve časti. To v mnohom ovplyvnilo moje detstvo a mladé roky môjho života. Ku cti mojich rodičov svedčí skutočnosť, že spoločenské

zmeny sa len v nevyhnutnej miere dotýkali mojej rodinnej výchovy. Bol som vychovávaný v zásadách, ktoré v ničom neodporovali spoločenskému poriadku s dôrazom na všeobecný rozhlad, kultúru národa a jazykovú výchovu. Moja rodinná výchova sa trocha odlišovala od orientácie spoločenského zriadenia smerovaného na východ. Mentálne a intuitívne sa moji rodičia orientovali ku kultúre západu vyznávajúc ideály demokracie a liberalizmu.

Najprv je nevyhnutné sa trocha pozrieť na dvojicu tých, ktorých som predtým dosť nešetrne nazval sploditeľmi, a ktorých je slušné nazývať rodičmi, aj keď rodičom, v pravom zmysle slova, bol vlastne len jeden z tej dvojice. Vlastne by sa nemali volať rodičmi ani sploditeľmi, ale rodička a sploditeľ. Ale nemám nič proti jednotnému pomenovaniu tejto dvojice. Spomínam to len preto, že aj takými myšlienkami som sa v mladosti zaoberal. Vyrastal som bez príbuzných, lebo okrem oboch rodičov a staršej, matkinej mamy, som nemal nikoho. Otcovi rodičia zomreli, keď bol malý, súrodencov nemal, vyrastal v detskom domove a starká mala mamu, ako jediné dieťa, ešte ako slobodná, a tiež nemala žiadnych súrodencov.

Všetko ale najmä hádky a rozpory našich sa točili väčšinou okolo mňa. Od ranného vstávania až po večerné zaspávanie som bol stredobodom pozornosti rodičov a staršej. Mal som všetko pohodlie, aké si len možno pre dieťa predstaviť a všetky hračky, aké bolo možné kúpiť v našom okolí, ba aj tie, čo sa len ťažko dostali na domácom trhu, ale aj tie najmodernejšie šikované otcom zo zahraničia. Deti mi závideli, čo všetko mám. Lenže nevedeli ani zbla, čo všetko prežívam. Chýbala mi predovšetkým voľnosť a sloboda.

Tak, a teraz už tušíte, že som bol jedináčik. A jedináčik to má v živote veľmi ťažké. Všetkého, aj toho dobrého, je naň veľa. Deti z viacdetyň rodín si ani vo sne nemôžu predstaviť, aké utrpenie je byť jedináčikom. Celá činnosť „našich“, ako je zvykom označovať rodičov, bola v tomto prípade upretá na jeden bod. A týmto bodom som bol v našej malej rodine - ja!

Ale späť k rodičom. Už na prvý pohľad to bola zvláštna dvojica. Otec vyzeral ako zápasník, bol samý sval. A mama? Útule žieňa, ktorému bolo len veľmi ťažko hádať vek. Vždy vyzerala rovnako mlado. Asi preto, že bola vždy perfektne upravená a vynikala prirodzenou krásou. Otec mal na hlave hustú gaštanovú kučeravú hrivu a mama bola prirodzený blond, ktorý som po nej zdedil a ktorý bol na príčine mnohých mojich ťažkostí.

Tí dvaja sa vraj poženili len kvôli mne. Pár náhodných stretnutí, študentská láska a dôsledok sa dostavil. Blízke okolie, a tak trocha aj spoločenský poriadok ich vraj prinútili, aby sa dieťa nenarodilo mimo rodiny. Takže som

sa narodil do študentskej rodinky. Otec prerušil štúdium na stavebnej fakulte a išiel pracovať do stavebnej firmy ako majster, kde sa neskôr vypracoval na vedúceho stavby a následne na riaditeľa odštepného závodu. Na vysokú školu sa už nikdy nevrátil. Dopadlo to tak ako vo väčšine prípadov prerušenia štúdia kvôli založeniu študentskej rodiny. Jeden sa obetuje v prospech štúdia toho druhého, z čoho potom vznikne nerovné manželstvo a v mnohých prípadoch dochádza aj k zániku vzťahu, najmä pre rozdielnosť názorov a životných postojov. Vzhľadom k spoločenskému zriadeniu sa toto všetko neobišlo bez problémov. Mladá dvojica z toho vykorčuľovala len vďaka výdatnej pomoci starkej.

Prerušenie štúdia sa neskôr ukázalo ako zanechanie štúdií celkom. Bol to akt, ktorý by sa smelo mohol pomenovať ako „navždy prerušenie“ štúdia, ktoré malo na otca spočiatku dosť neblahý vplyv. V stavebnej partii sa veľmi rýchlo naučil uvoľňovať stres pomocou alkoholu, až kým sa na stavbe neprihodilo nešťastie, ktoré malo za následok invaliditu jedného robotníka. Otec vzal vinu na seba, ale neskôr sa preukázalo, že vinný nebol. V jeho mysli však vina ostala. Preto sa na celý zvyšok života rozšíril s alkoholom, a to až do takej miery, že pri každom, aj pri tom najoslavnejšom prípitku si štrngal pohárom s nealko nápojom, najradšej s čistou pramenistou vodou. Namiesto alkoholu využíval na uvoľňovanie krízových stavov telesný pohyb, na ktorý mal úžasné genetické predpoklady po predkoch. Bol vysoký, svalnatý, s dobre stavaným telom. Telesnú schránku nemusel ani veľmi formovať. Od prírody vyzeral ako kulturista. Lenže to mu nestačilo. Nepracoval len na sebe. Postupne sa vypracoval na veľmi úspešného trénera rôznych športovcov presadzovaním silových cvičení tvrdiac, že základom všetkých výkonov športovcov je sila. Presadzoval anaerobné (silové, svalové) cvičenia pred aerobnými (vytrvalostnými). A veľakrát sa mu zato dostalo uznania. Zaujímavé bolo najmä to, že to robil popri svojom zamestnaní, lebo svojmu prvému povolaniu stavbára ostal verný.

Veľmi ľahko si môže každý predstaviť, aké som mal detstvo a mladosť pri takom otcovi. Neznášal lenivosť, neporiadok, klamstvo a neuznával porazenecké nálady. Život je pohyb, a platí to aj naopak, vravel. Režim dňa bol samozrejmosťou ako vzduch. Ranné rozcvičky a studená sprcha boli na dennom poriadku, okrem nedele. Ale raňajky v určený čas boli aj v nedeľu. Ale neostalo to tak navždy.

Moja výchova bola v detstve rozdelená na dve úplne rozdielne časti. Tú prvú časť som prežil ako vo vatičke, aj keď som sa pritom vôbec nenudil. Narodil som sa, keď bola mama v treťom ročníku vysokej školy, a tak sa o mňa v ranom detstve starala starká.

Starká bola na dôchodku, a tak sa rada venovala vnúčikovi. Až priveľmi!

Čo vám budem hovoriť! Psychologička s filozofickými danosťami, bývalá profesorka na vysokej škole. Starká vyzerala ako vystrihnutá zo šľachtického románu, a tak sa aj správala. Pravdovravnosť, česť, svedomie, úcta a iné životné princípy a zásady boli samozrejmosťami o ktorých sa nediskutovalo. Jej krédom pri mojej výchove bolo vypestovať vo mne múdrosť vzdelanca, vernosť samuraja, česť aristokrata a odvahu rytiera. Tak si viete predstaviť množstvo múdrosti, ktorými ma denne častovala. Jej názory na moju výchovu pritom ostro kontrastovali s výchovou organizovanou spoločenským systémom, ktorý nás obklopoval. Ale určité výhody to malo. Ja som už v piatich rokoch citoval myšlienky gréckych filozofov a starovekých mudrcov. Musel som sa učiť napamäť celé dlhé verše rôznych autorov a počúvať o ich nenahraditeľnosti a prínosoch pre skultúrnenie ľudstva. Dostal som základy správnej výslovnosti, pre ktorú sa mi deti často vysmievali, najmä tí, ktorí rozprávali dialektom alebo nárečím. Základy materinského jazyka som ovládal už pred nástupom do prvej triedy. Jedným slovom povedané: vedomosti som mal ale detstvo som nemal, aj keď som v tej dobe považoval svoje detstvo za normálne. A pravdu povediac ani som sa nad tým, aké majú detstvo ostatné deti, nezamýšľal. Nemal som na to čas. Mal som tak vyplnený každý deň života rôznymi nadirigovanými povinnosťami, že mi na takéto zamýšľanie sa neostávalo veľa času.

Starkej vplyv pretrvával ešte aj pár rôčkov po tom, čo mama skončila školu a začala pracovať ako učiteľka. Učiteľka! Lenže nie je učiteľka ako učiteľka! Tá moja bola akoby super učiteľkou. Ovládala tri svetové jazyky, hrala na štyroch hudobných nástrojoch, recitovala, viedla dievčenský spevácky zbor a pracovala vo viacerých spolkoch a organizáciách.

Nechcem sa chváliť. Nie celkom mojou zásluhou som písal noty skôr ako písma. Hra na klavír bola samozrejmosťou. Husle, gitara, klarinet pribudli k tomu tiež ako samozrejmosť. Doma sme rozprávali každý deň v týždni inou rečou. Bol som neustále poučovaný o tom, že čím viac reči viem, tým viac som človekom. A veru som sa drel. Už v základnej škole som vedel o smerovaní v učení sa cudzích jazykov. Poznal som delenie svetových jazykov na rodiny: indoeurópsku, ugrofínsku a semitskú a uvedomoval som si vštepované vedec-ké poznatky o tom, že niektoré jazyky, aj napriek svojej tvárovej odlišnosti, preberajú navzájom určité prvky, najmä slová a zvukové podoby. Takéto jazyky sa potom dokáže človek ľahšie naučiť.

Skoro som nemal čas ani na školské učenie. Ale to mi v učení školskej látky neprekážalo. Stačilo mi počúvať na hodinách a prelistovať knihy a bol

som naučený. Neustále tréovanie myslenia a prízvukovanie známych i neznámych zásad, poučiek a poznatkov v perfektne zladenom režime dňa muselo prinášať určitý efekt. Aj prinášalo! Už v tretej triede základnej školy som sa na hodinách nudil. Učitelia ma už ani nevyvolávali, a keď tak len z nutnosti. Ešte k tomu som mal aj úhľadné písmo naučené pod dohľadom starkej za pomoci šablóny, ktorú sama vymyslela. Moje písmo bolo veľmi úhľadné a sklon písma v riadkoch rovnomerný ako podľa pravítka. Takže ma často aj sami učitelia poverovali písaním článkov na nástenky.

Vzhľadom k takýmto vlastnostiam ma mohol nezaujatý pozorovateľ vidieť v tom najružovejšom svetle ako akýsi vzor žiaka základnej školy. A keď si k tomu domyslíte, že mama bola učiteľkou na tej istej škole, tak vám musia byť jasné aj určité z toho plynúce výhody. To si ale mysleli len tí druhí. Ja som o tom presvedčený nebol. Osvojovaním si zásad prezentovaných starkou a mamou som sa absolútne nehodil do doby, v ktorej som vyrastal.

Na moje pôsobenie v základnej škole boli v podstate až tri základné názory: môj, mojej mamy a tých ostatných. Môj názor v tomto názorovom „trojzáprahu“ zavážil najmenej. Mama, ako názorovo vyrovnaný pedagóg, mala vždy všetko jasné a riešiteľné. Učitelia ma brali ako akési nutné zlo, ktoré ich postihlo a musia ho rešpektovať, k čomu som nemalou mierou prispieval aj ja sám, svojimi filozofickými poznámkami. A žiaci? Tí mi tvrdo, niekedy až neúnosne dávali najavo, že vedomostne vyčnievam nad priemer a že medzi nich nezapadám. Tvrdo som to pocítoval najmä pri hrách a akciách mimo vyučovacích hodín. K tomu utrpeniu prispievalo aj to, že som bol až do siedmeho ročníka základnej školy skoro najmenší z triedy. Stával som v rade ako tretí najmenší, a niekedy ma učitelia zaradovali až na samý koniec radu. A navyše som bol „blondák“ s prenikavo svietiacimi blond vlasmi, takže na mňa deti pokrikovali „blondáčik, maznáčik!“ Všade ma bolo dobre vidieť, takže som nemohol nič zatajovať, kamuflovať ani sa nikam schovať

Takéto, nie príliš lichotivé správanie môjho okolia na strane jednej, a výchova mojej mamy a starkej k spravodlivosti, psychickej rovnováhe a filozofickej vyváženosti javov, tvorili základ formovania môjho svetonázoru. A nie len to. Súc frustrovaný z odlišných navzájom si odporujúcich postojov ľudí som sa často uchýľoval k prírode a jej nemenným zákonom a zákonitostiam. Z učenia som mal dobré základné vedomosti, ktoré som si mohol dopĺňať pozorovaním prírodných javov. Matematika, botanika, fyzika a chémia boli mojimi spoločníkmi vo voľných chvíľach. Hravo som zvládol najmä matematiku. V prírode som sa učil chápať zákonitosti zrodu, vývoja a rôznych postupností,

vrátane evolučného vývoja. Zo všetkého ma najviac zaujímal rozmnožovanie. Často som na blízkyh gazdovstvách a poľnohospodárskych podnikoch pozoroval pripúšťanie žrebčov, býkov, kancov a iných samcov obdivujúc ich silu a mohutnosť. Predstavovali to, čomu sa v živočíšnej ríši hovorí - majestát. Ich chuť žiť a páriť sa boli predzvestou pokračovania života. Boli len na to stvorení a využívaní. Pritom nemuseli o to bojovať s inými samcami, ako ich druhovia vo voľnej prírode. Trocha ma v tej dobe mávalo porovnávanie samcov zvieracej ríše s mužmi v ľudskom spoločenstve. V tej dobe som ešte nevedel, akú dôležitú rolu pritom zohráva schopnosť myslenia, v porovnaní so zvieracím pudom a inštinktom, a nakoľko tieto dve veličiny ovplyvňujú aj konanie človeka v procese rozmnožovania. Chápal som však, že dobrý samec je dobrý samec. Samozrejme, že som v tom čase nemohol postrehnúť aj dôležitosť otázky výberu, čiže selekcie partnerov. Len pomaly som sa prepracovával k chápaniu obsahu toho základného pojmu, ktorým je sám život. Mal som na pamäti otcove slova o tom, že život je pohyb a platí to aj naopak. Otec tým myslel len pohyb ľudského tela, ale ja som si to premietal do celkového pohybu prírody, v ktorej nie je nič stabilného a všetko je premenlivé v čase a priestore. Už v školskom veku som sa naučil, že základom života je schopnosť rozmnožovania, ktorú schopnosť mnohí myslitelia pojali do definície pojmu život. Genetika a schopnosť rozmnožovania, nielen v živočíšnej ríši, sa stali základom môjho myslenia a vytvárania životných postojov. Stali sa aj základom môjho budúceho povolania, výberom ktorého som sklamal oboch rodičov, ale najmä starkú, ktorá z toho skoro ochorela. Tie dve úžasné ženy môjho detstva chceli zo mňa mať lekára, filozofa, psychológa alebo prinajhoršom politika. Urobil som im škrt cez ich plánovanie a sklamal som ich na celej čiare. K žiadnemu z týchto povolaní som v detstve nepociťoval kladný vzťah a netúžil som po žiadnej z týchto profesií. Potvrdil sa tým známy poznatok o tom, že myslenie človeka podlieha tak vonkajším vplyvom a motívom ako aj vnútorným podnetom, ktoré nemôže človek dopredu predvídať ani si ich naplánovať. Namiesto filozofovania a psychológie som sa zaoberal genetikou a sníval som o tom, že svojím skúmaním a bádáním prispejem k predĺženiu života človeka na báze genetiky. Vo svojej naivite som si predstavoval, že odomknem genetický základ stárnutia skúmaním ľudského genómu, vývojom lieku na konzervovanie mladosti, vývojom čisto biologických roztokov na predĺžovanie funkcií jednotlivých orgánov ľudského tela alebo ich náhradou. Moje vízie boli podopreté najdlhšie žijúcou osobou na starom kontinente francúzskej Jeanne Calment, o ktorej som sa dočítal v časopisoch, ktorá už v čase mojich 15. narodenín

mala 112 rokov a celkovo sa dožila 122 rokov. Bol som tak „zmagorený“ prírodnými zákonitostami, že som aj smrť považoval len za liečiteľné chronické patologické ochorenie. Predstavoval som si vo svojej prostoduchosti, že stačí len vynájsť biologický roztok, ktorý by zabezpečil rovnomernú obnovu buniek v tele človeka a nesmrteľnosť by bola na svete. Život ma usvedčil v tom, že to v mojom prípade boli iba detské sny o prevratných objavoch. Lenže, bez snov by bol život chudobný.

Starkej dom, v ktorom sme bývali, bol neďaleko školy, a tak som mal more času na túlanie sa prírodou a hospodárskymi usadlosťami v okolí bydliska. Mal som bohatý herbár a zbierku motýľov. Zberal som liečivé bylinky, varil som z nich čaje a odvary a miešal z nich rôzne prísady.

K mojej orientácii na prírodu je potrebné poznamenať, že v čase môjho detstva boli informačné technológie (IT) v plienkach, takže deťom a mládeži ostávalo more času na poznávanie prírody, na detské hry a na túlanie sa prírodou. A ja som to aj patrične využíval, čo v značnej miere prispelo k mojej profesijnej orientácii v dospelosti.

V drevenej stavbe za domom, ktorú som nazval skratkou HB, som už v čase základnej školy mal namiesto hračiek svoje laboratórium s množstvom skúmaviek, fľaštičiek, laboratórneho skla, prístrojov pre ohrev a mnohé iné pomôcky. Lupu a mikroskop som používal skoro denne. Skrátka HB znamenala hospodársku budovu. Sám pre seba som ju nazval „hajdborov“, podľa anglických výrazov hide a burrow, ktoré sa dajú voľne preložiť ako skrýša či nora. To bola moja „zašiváreň“.

Na streche tejto drevenej stavby boli dve vetracie okienka, z ktorých bol dostatočný výhľad na okolie stavby. Z jednej strany to bol pohľad na lúky a vzdialený les a z druhej strany to bol pohľad na dedinu, lebo stavba bola postavená na jednom z kopcov obklopujúcich našu dedinu. A práve tie okienka, vlastne len jedno, ktorým som často sledoval domy a záhrady v dedine, najmä ten najbližšie postavený, susedov dom a záhradu, mali značný vplyv na môj život. Dom aj záhrada boli veľmi úhľadné akoby formované podľa krásy a ladnosti susedovej manželky, ktorú som spočiatku oslovoval „teta, tetuška!“ Až kým som nepodrásťol. To okienko do susedovho dvora a spomínaná susedka mali veľký vplyv na formovanie môjho vzťahu k životu, najmä k nežnému pohľaviu. Ale o tom až neskôr.

Pri skúmaní zákonitosti prírodných javov som sa akosi intuitívne prikláňal na stranu slabších. Uznával som selekciu ako prirodzenú nevyhnutnosť zachovania a vývoja druhov, ale nevedel som sa zmieriť s tým, že na to dopláca vždy

ten slabší. Intuitívne som pritom za slabšiu považoval aj ženskú časť ľudstva. A už vôbec som sa nevedel zmieriť s utrpením, ktoré život prináša samotnému homo sapiens. Jediný mysliaci tvor na zemi a nevie využiť svoje myslenie na zbavenie sa utrpení. Utrpenie mu často prináša aj sama príroda, ale najväčšie utrpenie si spôsobuje človek sám. Namiesto toho, aby zdokonaľoval zákonitosti prírody ku prospechu celku, bez poškodzovania prírody, vymýšľa všetko možné i nemožné na podrobenie si všetkých a všetkého okolo seba svojím záujmom, potrebám a chútkam. Tomu napomáha aj možnosť hromadenia hmotného bohatstva do rúk jedincov s vedomím celého ľudského spoločenstva. Zašiel som pritom až tak ďaleko, že som si neskôr vybájlil hrdinu mierového času, za ktorého by sa podľa mňa mal považovať každý, kto trpezlivo dokáže znášať nevyhnutné príkorie a utrpenie. Takéto myslenie mohlo byť ovplyvnené aj mojím utrpením, ktoré som znášal zo strany svojho okolia počas navštevovania základnej školy.

Moje úlety do prírody a teplé vzťahy s nenahraditeľnými dvomi ženami môjho detstva, boli základom mojej ďalšej existencie. Na moje nešťastie sa práve vzťahy k týmto vzácnym ženám stali aj základným pilierom vzniku mojej nevyliciteľnej choroby. Mal som ich rád láskou, ktorá nepripúšťala žiadne príkorie, ktoré by sa im mohlo prihodiť. Boli pre mňa modlami ženstva a osobami, ktorým je potrebné poskytovať maximálnu ochranu a chovať k nim zbožnú úctu vždy a všade. Videl som v nich len ich múdrosť, lásku a starostlivosť. A mal som vžitie, že ženy treba chrániť. Žiaľ, nevidel som v nich ženské bytosti z mäsa a kosti. Boli pre mňa skôr symbolmi múdrosti a krásy. Pritom obe mali v sebe toľko ženskej krásy, že som ich občas prirovnával k tým najkrajším ženám sveta. Vždy boli perfektne upravené. Aj v domácom prostredí pôsobili tak, že kedykoľvek mohli ísť na ulicu či do spoločnosti. Nikdy som mamu nevidel bez županu. Nahota ľudského tela bola u nás tabu, čo mi maximálne vyhovovalo, lebo som bol dosť hanblivý a v školskom veku som sa nemohol pochváliť bohvie akou postavou. Vyhovovalo mi, že už od útleho detstva som sa musel vedieť sám o seba postarať a obriaďiť. Vyzeral som ako skade ruka skade noha. A ešte k tomu som bol malý. Ale len do určitého času. Moja slabota v rozhodovaní o využívaní voľného času netrvala dlho.

Nič netrvá večne! Tak aj moje zlaté školské časy, túlanie sa prírodou a zašívania sa v „zašívárni“ skončili, len čo môj otec začal pracovať na stavbe blízkeho závodu a trvale žiť s nami v jednej domácnosti. Dovtedy prichádzal z odľahlých stavieb len na soboty a nedele, pričom ho niekedy nebolo vidieť doma aj dva - tri mesiace.